

Satversmes tiesa

Kopsavilkums

Lieta Nr. 2023-46-03

03.01.2025.

Satversmes tiesa 2024. gada 12. decembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2023-46-03 “Par Ministru kabineta 2008. gada 9. decembra noteikumu Nr. 1013 “Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu” 19.1 1. apakšpunkta (redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 21. novembrim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.

Lietā tika vērtēta tiesību norma, kas noteica ūdens patēriņa starpības sadales kārtību.

Lieta tika ierosināta pēc Senāta pieteikuma. Tajā norādīts, ka saskaņā ar apstrīdēto normu gadījumā, ja dzīvokļa īpašnieks nav iesniedzis informāciju par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumiem vismaz trīs mēnešus pēc kārtas, tam rodas pienākums segt ūdens patēriņa starpību visā mājā. Tomēr, kā uzskata pieteikuma iesniedzējs, apstrīdētajā normā neesot ņemti vērā apstākļi, kas var izraisīt ūdens patēriņa starpības rašanos, kā arī neesot noteiktas maksimālās ūdens patēriņa normas. Ja ūdens patēriņa starpības cēlonis ir ūdensapgādes sistēmas sliktais tehniskais stāvoklis, tad neesot taisnīgi tās radītās nelabvēlīgās sekas attiecināt tikai uz atsevišķiem dzīvokļu īpašniekiem. Līdz ar to apstrīdētā norma nesamērīgi ierobežojot tiesības uz īpašumu.

Pirmkārt, Satversmes tiesa norādīja, ka ūdens patēriņa starpība ir starpība starp mājas kopējā ūdens skaitītāja rādījumu un atsevišķajos īpašumos ar skaitītājiem noteikto ūdens patēriņu. Galvenie starpības veidošanās cēloņi ir gan tādi, kas saistīti ar informācijas par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumiem iesniegšanu (piemēram, uzrādīti mazāki rādījumi, nekā tie ir patiesībā), gan arī tādi, kas nav saistīti ar kādas konkrētas personas rīcību (piemēram, avārijas, remontdarbos noplūdinātais un koplietošanas vajadzībām patērētais ūdens daudzums). Apstrīdētā norma ir vērsta uz to, lai ūdens patēriņa starpību visupirms segtu personas, kuras šīs starpības rašanos varētu būt ietekmējušas ar to, ka nav sniegušas informāciju par skaitītāja rādījumiem vismaz trīs mēnešus pēc kārtas. Secīgi apstrīdētā norma ir vērsta arī uz to, lai ūdensapgādes pakalpojumu

sniedzēs saņemtu visu samaksu par sniegto pakalpojumu arī tad, kad veidojas ūdens patēriņa starpība. Tāpat apstrīdētā norma sekmē to, ka regulāri un laikus tiek iesniegta informācija par skaitītāja rādījumiem.

Otrkārt, Satversmes tiesa uzsvēra, ka personai, kura nav iesniegusi informāciju par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumiem, ir jāmaksā par tās patērēto ūdens daudzumu. Proti, nav pieļaujama tāda situācija, ka persona, neiesniedzot informāciju par skaitītāja rādījumiem, varētu izvairīties no attiecīgās samaksas veikšanas un novelt pienākumu maksāt par tās patērēto ūdeni uz citiem dzīvokļu īpašniekiem, kuri informāciju par skaitītāja rādījumiem ir iesnieguši. Tomēr tādā gadījumā, ja pienākums segt visu ūdens patēriņa starpību tiek uzlikts tikai tai personai, kura nav iesniegusi informāciju par skaitītāja rādījumiem, neatkarīgi no tā, kāpēc šī starpība radusies, nevar tikt sasniegts samērīguma un taisnīguma principi atbilstošs rezultāts. Turklāt tieši šā iemesla dēļ attiecīgajos Ministru kabineta noteikumos ir veikti grozījumi, kas uzliek personai, kura nav iesniegusi informāciju par skaitītāja rādījumiem, pienākumu segt ūdens patēriņa starpību noteiktā apmērā un vienlaikus nodrošina to, ka atlikušais starpības apmērs ir sedzams proporcionāli starp visiem dzīvokļu īpašniekiem.

Ievērojot minēto, Satversmes tiesa atzina apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem.